

Granskning av styrning och utveckling av utbildningen

Mjölby kommun

December 2021

Jenny Nordqvist, projektledare

Isabelle Panasco, projektmedarbetare

Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor, kvalitetssäkrare

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Mjölby kommun genomfört en granskning av styrning och utveckling av utbildningen. Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan och att detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att utbildningsnämnden **inte helt** säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete samt att detta **inte helt** sker med tillräcklig intern kontroll.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Har utbildningsnämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?	Delvis	
Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?	Nej	
Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?	Delvis	
Följer utbildningsnämnden upp utbildningen systematiskt och kontinuerligt?	Delvis	
Vidtar utbildningsnämnden åtgärder vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?	Delvis	

Rekommendation

Efter genomförd granskning rekommenderar vi utbildningsnämnden:

- Att säkerställa att den dokumenterade uppföljning och analys som upprättas på enhetsnivå och på huvudmannanivå ger nämnden en samlad och jämförbar bild av enheternas resultat och förutsättningar, till exempel tillgång till behöriga lärare. Detta ger nämnden bättre förutsättningar att identifiera eventuella brister i verksamheten, vilket är nödvändigt för att aktivt kunna vidta adekvata åtgärder.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	5
Avgränsning	5
Metod	6
Juridiska förutsättningar	7
Granskningsresultat	8
Grundskolan i Mjölby kommun	8
Nationell statistik	8
Nationell statistik avseende elevers kunskapsresultat	8
Nationell statistik avseende elevers trygghet och studiero	8
Nationell statistik avseende lärarbehörighet	8
Skolinspektionens kvalitetsgranskning år 2020	8
Uppföljning av utbildningen samt dokumentation av systematiskt kvalitetsarbete	9
lakttagelser	9
Struktur för systematiskt kvalitetsarbete: Uppföljning och analys	9
Dokumenterad uppföljning och analys läsåret 2020/2021	10
Dokumenterad uppföljning och analys på enhetsnivå	10
Dokumenterad uppföljning och analys på huvudmannanivå	11
Rapportering till nämnd	12
Bedömning	14

Bedömning	14
Bedömning	14
Åtgärder vid identifierade brister	15
lakttagelser	15
Identifierade brister avseende grundskolan	15
Vidtagna åtgärder	15
Nämndens åtaganden för år 2021 respektive 2022	15
Medverkan i Samverkan för bästa skola	16
Utveckling av systematiskt kvalitetsarbete	16
Åtgärder som svar på Skolinspektionens kvalitetsgranskning	16
Utveckling av rapportering avseende kränkningar	17
Stadieanpassad årskursfördelning	17
Åtgärder beslutade av förvaltningen	18
Bedömning	18
Planering av utbildningen	18
lakttagelser	19
Struktur för systematiskt kvalitetsarbete: Planering	19
Dokumenterad planering läsåret 2021/2022	19
Rapportering till nämnd	20
Bedömning	21
Samlad bedömning	22
Rekommendation	22
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	22
Bilaga 1. Nationell statistik	25
Bilaga 2. Inkommet underlag	30

Inledning

Bakgrund

Vårterminen 2020 var det endast 66,9 procent av eleverna som uppnådde målen i alla ämnen i årskurs 9. Motsvarande andel för årskurs 6 var 68,2 procent. Av eleverna i årskurs 9 var det 83,8 procent av eleverna som var behöriga till gymnasiets yrkesprogram. Det var stora variationer mellan skolorna.

Den revisionsgranskning som genomfördes år 2020 visade på stora skillnader mellan de olika skolorna avseende elevernas resultat. Granskningen fokuserade på de personella resurserna och hur resursfördelningen såg ut.

Huvudmannen, det vill säga utbildningsnämnden, ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i grundskolan inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. Detta ska ske inom ramen för ett systematiskt kvalitetsarbete som regleras i skollagen. Det systematiska kvalitetsarbete ska ske på både enhetsnivå och huvudmannanivå.

Våren 2020 och pandemin har inneburit att gymnasieskolor har bedrivit undervisningen på distans, att elever i grundskolan och barn i förskolan haft en högre frånvaro samt att fler lärare än normalt varit frånvarande. Detta kan ha påverkat huvudmannens och förskolornas/skolornas arbete med att utveckla och förbättra utbildningen då fokus i hög grad fått läggas på den dagliga driften av undervisningen. Det kan vidare vara så att elever inte har fått utbildning av den omfattning och kvalitet som de har rätt till på grund av de omständigheter som råder under en pandemi

I det systematiska kvalitetsarbetet ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid enheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta kunskapsresultat samt resultat avseende trygghet och studiero vid skolenheterna. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning.

Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar. Analysen behöver ske så att huvudmannen kan identifiera hur det går för olika grupper av elever, exempelvis gruppen flickor och gruppen pojkar.

Utifrån analysen identifierar huvudmannen vilka förbättringsåtgärder som är nödvändiga samt vidtar dessa åtgärder. När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna har tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men även på uppgifter huvudmannen själv samlat in (till exempel nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter och anmälningar om kränkande behandling).

Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete och det kvalitetsarbete som rektor tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför

vid skolenheterna. Det systematiska kvalitetsarbetet ska ha fokus på de nationella målen för utbildningen.

Kommunens revisorer har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att göra en granskning inom ovan rubricerat område.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan och att detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

1. Har utbildningsnämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?
2. Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?
3. Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?
4. Följer utbildningsnämnden upp utbildningen systematiskt och kontinuerligt?
5. Vidtar utbildningsnämnden åtgärder vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?

Revisionsfråga 2 och 3 utgör grund för bedömning av ändamålsenlighet. Revisionsfråga 1, 4 och 5 utgör grund för bedömning av intern kontroll.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

För samtliga revisionsfrågor:

- 6 kap. 6 § Kommunallagen
- Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet

För revisionsfråga 1: 4 kap. 3 § Skollagen

För revisionsfråga 2 och 3: 4 kap. 6 § Skollagen

För revisionsfråga 4: 4 kap. 3 § Skollagen

För revisionsfråga 5: 4 kap. 3 § Skollagen

Avgränsning

Granskningen avser grundskola. Ett urval av fem skolenheter har gjorts i samråd med förvaltningen med syfte att skapa en representation avseende årskurser, skolstorlek, geografi (stad/landsbygd) samt socioekonomiska förutsättningar.

Granskningen avser i huvudsak år 2021. Eftersom granskningen har genomförts under hösten 2021 omfattar iakttagelser i revisionsfråga 2, 3 och 4 uppföljning och

dokumentation för läsåret 2020/2021 och iakttagelser i revisionsfråga 5 och 1 omfattar åtgärder och planering för läsåret 2021/2022.

Metod

Granskningen har genomförts genom sammanställning av nationell statistik avseende elevers kunskapsresultat, trygghet och studiero samt lärarbehörighet på huvudmanna-, skolenhets- samt gruppnivå.

Vidare har granskningen genomförts genom studier av styrande och stödjande dokument för systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå och enhetsnivå (utvalda enheter), verksamhetsplaner och dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete. Flera dokument inkom vid sakgranskning.

Intervjuer har genomförts med nämndens presidium, förvaltningschef, verksamhetschef för grundskola, utredare, utbildningsstrateg samt rektorer vid utvalda enheter.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Juridiska förutsättningar

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska även genomföras på skolenhetsnivå.

Planeringen ska utgå från en analys av måluppfyllelse och utvecklingsområden. Därtill ska huvudmannen se till att verksamheten genomförs utifrån den gjorda planeringen. Huvudmannen ska ange i planeringen vad insatserna förväntas leda till och vilka förutsättningar som krävs för att utbildningen/insatserna ska kunna genomföras.

I det systematiska kvalitetsarbetet ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid enheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta kunskapsresultat samt resultat avseende trygghet och studiero vid skolenheterna. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Exempel på förutsättningar är gruppstorlek/sammansättning, personaltäthet, lärarbehörighet samt tillgång till lokaler och utrustning.

Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar. Analysen behöver ske så att huvudmannen kan identifiera hur det går för olika grupper av elever, exempelvis gruppen flickor och gruppen pojkar.

Utifrån analysen identifierar huvudmannen vilka förbättringsåtgärder som är nödvändiga samt vidtar dessa åtgärder. När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna har tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men även på uppgifter huvudmannen själv samlat in (till exempel nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter och anmälningar om kränkande behandling).

Det ska därmed finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete och det kvalitetsarbete som rektor tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna. Det systematiska kvalitetsarbetet ska ha fokus på de nationella målen för utbildningen.

Granskningsresultat

Grundskolan i Mjölby kommun

I Mjölby kommun finns 14 kommunala grundskolor. Förutom skolorna i Mjölby, Mantorp och Skänninge finns även skolor på landsbygden i Normlösa, Västra Harg och Väderstad. Varje skola har fritidshemsverksamhet.

Nationell statistik

Nationell statistik avseende elevers kunskapsresultat

Statistik avseende elevers kunskapsresultat i årskurs 6 och 9 redovisas i tabell 1 och tabell 2 i Bilaga 1. I statistiken går att utläsa att andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen varierar mellan skolenheterna. Läsåret 2020/21 var den största skillnaden mellan enheterna 18,9 procentenheter i årskurs 6. I årskurs 9 var den största skillnaden 26,6 procentenheter.

Nationell statistik avseende elevers trygghet och studiero

Resultatet av Skolinspektionens Skolenkät våren 2021 för sex skolenheter redovisas i tabell 3-8 i Bilaga 1. När det gäller trygghet, studiero och att förhindra kränkningar finns det skillnader mellan enheterna samt mellan gruppen flickor och gruppen pojkar i årskurs 5 och 8. Av resultatet för redovisade skolenheter framgår inte att indexet för flickor eller pojkar generellt är högre eller lägre vad gäller trygghet, studiero och/eller förhindra kränkningar. Däremot noteras genomgående att indexet i olika grad varierar mellan skolenheterna och mellan flickor och pojkar.

Nationell statistik avseende lärarbehörighet

Statistik avseende lärarbehörighet på skolnivå redovisas i tabell 9 i Bilaga 1. I tabellen framgår att andel lärare med pedagogisk högskoleexamen varierar mellan grundskolorna i Mjölby kommun. Lägst andel behöriga lärare finns på Blåklintskolan (77,0 procent) och Lagmansskolan Beta MH (83,0 procent). På Egebyskolan L, Klämmestorpsskolan LM och Vasaskolan L är andelen 100 procent. Den största skillnaden mellan skolenheterna är därmed 23 procentenheter.

Skolinspektionens kvalitetsgranskning år 2020

Under våren 2020 genomförde Skolinspektionen en kvalitetsgranskning av grundskolan och gymnasieskolan i Mjölby kommun. Granskningen identifierade två utvecklingsområden inom grundskolan:

- *Huvudmannens analys av studieresultat och trygghet* - Skolinspektionen anger att huvudmannen behöver utveckla sina analyser av vad som påverkar och orsakar olika studie- och trygghetsresultat. Analyserna behöver omfatta både skillnader i resultat mellan skolenheter och kön.
- *Huvudmannens kompensatoriska arbete* - Skolinspektionen anger att huvudmannen behöver följa upp och utvärdera hur resursfördelningen och andra kompensatoriska åtgärder påverkar elever med sämre förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Enligt Skolinspektionens beslut skulle Mjölby kommun senast 2021-04-30 redovisa vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Skolinspektionens kvalitetsgranskning berörs vidare i revisionsfråga 5 *Åtgärder*.

Uppföljning av utbildningen samt dokumentation av systematiskt kvalitetsarbete

Revisionsfråga 2: Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?

Revisionsfråga 3: Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?

Revisionsfråga 4: Följer utbildningsnämnden upp utbildningen systematiskt och kontinuerligt?

Enligt skollagen ska nämnden samla in, sammanställa och analysera resultat och underlag som ger en bild av vad som påverkar/orsakar resultat i grundskolan. Vid behov ska nämnden göra ytterligare uppföljning/utvärdering för att förstå dessa orsaker. Därtill ska nämnden använda analysen som underlag för dialog med enheterna om utvecklingsbehov.

Enligt skollagen ska det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras. Enligt skolverkets allmänna råd bör huvudmannen se till att det finns dokumentation för alla skolformer som är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på huvudmannanivå och prioriteringar av utvecklingsinsatser. Huvudmannen bör skapa rutiner för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för huvudmannens kvalitetsarbete samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom huvudmannens verksamhet.

Nedanstående iakttagelser fokuserar på uppföljning och analys av resultat och förutsättningar i grundskolan läsåret 2020/2021.

Iakttagelser

Struktur för systematiskt kvalitetsarbete: Uppföljning och analys

Vid intervjuer beskrivs att strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet vid tidpunkten för granskningen har setts över en längre tid. Den struktur som finns framgår av dokumentet *Systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå* och som vi inom ramen för granskningen har tagit del som ett utkast. Av dokumentet framgår att kvalitetsarbetet har två fokusområden: Resultat och Trygghet. Det anges att området Resultat följs upp genom behörighet till grundskolan och likvärdighet. Fokusområde Trygghet följs upp genom elevers inflytande, främjande och förebyggande arbete - kränkningar samt skolfrånvaro. Av dokumentet framgår att resultatuppföljningar på skolenheterna ska ligga till grund för dokumentation och rapportering till huvudmannen. Vidare framgår att huvudmannen genomför resultatdialoger under höst och vår där rektorer, verksamhetschefer och strateg/utredare deltar. På hösten genomförs även resultatdagar/kvalitetsdagar med nämnd, rektorer och verksamhetschefer. Därtill

genomför huvudmannen fördjupade dialoger med besök på skolor där rektorer och undervisande personal deltar tillsammans med ansvarig verksamhetschef och skolchef. Vid intervjuer bekräftas den beskrivna strukturen för kvalitetsarbetet.

Vid intervjuer beskrivs att resultatdialoger genomförs en gång på hösten och en gång på våren. Resultatdialogen under våren uppges fokusera på kunskapsresultat, trygghet och studiero. Det uppges att en sammanfattning av resultatdialogerna dokumenteras och utgör underlag för en analys på verksamhetsnivå. Det anges att nämnden inte tar del av en skriftlig rapport utan att resultatet presenteras i muntlig form. Detta kan verifieras i protokoll från nämndens sammanträden, vilket framgår under rubriken *Rapportering till nämnd* nedan. Intervjuade rektorer beskriver att resultatdialogerna är ett uppskattat stöd i kvalitetsarbetet.

Intervjuade rektorer anger att uppföljning av verksamheten sker regelbundet och att det är flera olika områden som följs upp, exempelvis kunskapsresultat och elevhälsoarbetet. Enligt rektorerna redovisas kunskapsresultat fyra gånger per år i systemet Unikum.

Vid intervjuer framgår därtill att betyg samlas in av förvaltningen i slutet av varje höst- och vårtermin. Därtill samlas resultat från nationella prov in i slutet av varje läsår. Underlag avseende elevers trygghet och studiero samlas in via Skolinspektionens Skolenkät som besvaras av elever i årskurs 3, 6 och 9 vartannat år. Utöver det besvaras enkäten Om mig¹ av elever i årskurs 8 i slutet av varje läsår. Enkäten omfattar relationer, hälsa, skolgång, fritid och framtid. Avseende enheternas förutsättningar anges vid intervjuer att underlag samlas in som ger en bild av lärarbehörighet och lokaler/lärmiljöer. I inkommen dokumentation, se avsnittet *Dokumenterad uppföljning och analys på enhetsnivå*, beskrivs lokaler/lärmiljöer i viss omfattning, dock inte lärarbehörighet.

Vid intervjuer beskrivs vidare att uppföljning och analys på enhetsnivå ska dokumenteras i en kvalitetsrapport i slutet av varje läsår. Rapporten skrivs från och med läsåret 2020/2021 efter varje läsårs slut. Det har inte framkommit att uppföljning och analys ska dokumenteras i motsvarande kvalitetsrapport på huvudmannanivå. Det beskrivs även att en lokal verksamhetsplan tas fram för varje skolenhet och läsår och att planen (utöver planering) ska innehålla såväl resultat från det gångna läsåret som analyser.

Dokumenterad uppföljning och analys läsåret 2020/2021

Vi har efterfrågat dokumenterade uppföljningar och analyser på enhetsnivå och på huvudmannanivå. I nedanstående avsnitt beskrivs den dokumentation som har inkommit till granskningen.

Dokumenterad uppföljning och analys på enhetsnivå

Av granskningen framkommer att uppföljning och analys på enhetsnivå ska dokumenteras i en kvalitetsrapport i slutet av ett läsår. För kvalitetsrapporten finns en

¹ Enkäten har genomförts sedan år 2014 och är ett samarbete mellan länets kommuner, Region Östergötland och Länsstyrelsen Östergötland. Hösten 2020 innehöll enkäten nya frågor om våldsutsatthet, trygghet och ungdomars upplevelser av Coronapandemin.

framtagen mall (daterad 2021-05-26). Mallen anger att resultat avseende kunskaper, trygghet, studiero, kränkningar samt närvaro ska beskrivas och analyseras. Det beskrivs även att en lokal verksamhetsplan tas fram för varje läsår och att planen (utöver planering) ska innehålla såväl resultat från det gångna läsåret som analyser.

Vi har tagit del av kvalitetsdokument/rapporter från fem skolenheter. I samband med sakgranskning inkom även lokala verksamhetsplaner från skolorna.

Samtliga kvalitetsdokument/rapporter på enhetsnivå är odaterade, men utifrån innehållet framgår att de är upprättade i slutet av eller efter avslutat läsår 2020/2021. Vid genomgång av dokumenten framgår att en rapport följer den upprättade mallens struktur. Samtliga rapporter innehåller viss uppföljning och analys av kunskapsresultat. Vissa skolenheter redovisar kunskapsresultaten per ämne, andra skolenheter redovisar såväl per klass som per ämne. Samtliga rapporter innehåller viss uppföljning och analys av elevers trygghet. Vad gäller studiero redovisar vissa skolor kortfattat, andra skolor redovisar inte något om studiero. Två rapporter innehåller uppföljning med bäring på enhetens förutsättningar, såsom tillgång till digitala verktyg och lokaler. Tre rapporter saknar uppföljning och analys av enhetens förutsättningar. Ingen rapport innehåller statistik avseende lärarbehörighet. Generellt framgår att analysens omfattning skiljer sig åt mellan rapporterna. Vid sakgranskning anges att den nya mallen innebär ett nytt arbetssätt som inte var implementerat på samtliga skolenheter vid tiden för insamling av dokumentation. Det anges därtill att dokument som har lämnats in på enhetsnivå i vissa fall har upprättats för att kunna skickas in till granskningen samt att några rapporter även har anpassats eftersom de upprättas per skola och att skolor kan innehålla flera skolenheter.

Som nämnts ovan, beskrivs vid intervju att den lokala verksamhetsplanen ska innehålla såväl resultat från det gångna läsåret som analyser. Vid genomgång av inkomna lokala verksamhetsplaner framgår att planerna är odaterade samt att en verksamhetsplan avser tidsperioden 2021-2022 och att resterande planer avser tidsperioden 2021-2023. Planerna innehåller vissa kunskapsresultat samt resultat avseende trygghet, studiero, arbetet med att förebygga kränkningar samt frånvaro. Planerna innehåller inte någon analys av dessa resultat.

Dokumenterad uppföljning och analys på huvudmannanivå

Det framgår inte av dokumentet *Systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå* att uppföljning och analys ska dokumenteras i en kvalitetsrapport på huvudmannanivå.

Dokumentet *Grundskolans resultat och utmaningar 17 maj 2021* är omfattande (93 sidor) och innehåller vissa kunskapsresultat, men saknar resultat avseende trygghet och studiero och underlag som ger en bild av enheternas förutsättningar såsom lärarbehörighet och lokaler. Analysen är svåröverskådlig och det framkommer inte på ett tydligt sätt vad som avser grundskolan Mjölby kommun och vad som är hämtat från andra källor.

På huvudmannanivå har vi tagit del av tjänsteskrivelsen *Halvårsuppföljning av internkontroll 2021* (daterad 2021-07-06). Som bilaga i tjänsteskrivelsen återfinns

dokumentet *Anmälda kränkningar i Mjölby kommuns skolor/förskolor våren 2021* samt dokumentet *Rapport till utbildningsnämnden om elevnärvaro samt närvarofrämjande arbete 2021-06-22*. Båda bilagorna innehåller statistik och viss statistik redovisas per skolenhet. Statistiken redovisas inte för gruppen flickor respektive pojkar. Det saknas en tillhörande analys av statistiken.

På huvudmannanivå har vi tagit del av dokumentet *Sammanfattning av resultatdialoger* (daterat 2020-10-07) för hösten 2020. Dokumentet innehåller bland annat kunskapsresultat, stödinsatser, behörig personal, bedömarkompetens, kortfattat om elevnärvaro samt utvecklingsarbete. Dokumentet innehåller även styrkor och framgångsfaktorer, sammanfattade reflektioner, mål och åtagande samt vägen framåt. Motsvarande sammanfattningar av resultatdialoger under våren och hösten 2021 har inte inkommit.

Verksamhetsberättelse 2020 (2021-01-28) inkom vid sakgranskning. I dokumentet anges att kunskapsresultaten i årskurs 9 har förbättrats samt att "... skillnaden mellan skolorna [är] stor och arbetet med att erbjuda eleverna likvärdiga förutsättningar fortsätter". Vidare framkommer att uppföljning och analys har identifierat ledarskapet i klassrummet, undervisningens utformning och bedömarkompetens som utvecklingsområden i grundskolan. Dokumentet innehåller en uppföljning av nämndens åtaganden. Det beskrivs att den pågående pandemin har medfört att flera av nämndens åtaganden inte kunnat följas upp. Varje utfall kommenteras och kommentarerna innehåller i viss omfattning uppföljning och analys av grundskolans lokaler samt elevers skolnärvaro, kunskapsresultat och trygghet i skolan.

Verksamhetsplan 2021 (2021-01-14) inkom vid sakgranskning. Planen innehåller tre nyckeltal: ett avseende elevers kunskapsresultat (åk 9), ett avseende elever i riskzon (åk 8) samt ett avseende skolfrånvaro (samtliga elever i grundskolan).

Rapportering till nämnd

I nedanstående stycken beskrivs den rapportering som har gjorts till nämnden för perioden augusti 2020 till och med oktober 2021 avseende elevers kunskapsresultat, trygghet och studiero samt enheternas förutsättningar.

Moment med bäring på uppföljning och analys av *kunskapsresultat* i grundskolan har rapporterats i september 2020 och i augusti 2021. Protokollet från sammanträdet i september 2020 anger att nämnden informerades om betygsstatistik. Av protokollet från sammanträdet i augusti 2021 framgår att betygen i årskurs 6 har förbättrats på några skolor, men att de totalt sett är något lägre jämfört med föregående år. Vidare framgår att resultaten i årskurs 9 är bättre 2021 än de var 2020. Vidare konstateras att det är stora skillnader i resultat mellan skolorna, men skillnaden är mindre än tidigare gällande behörighet och andel godkända i alla ämnen i årskurs 9. Av protokoll från 2021-05-17 framgår att verksamhetschef för grundskolan presenterade dokumentet *Grundskolans resultat och utmaningar 17 maj 2021*. Av protokoll från 2021-09-13 framgår, i samband med bedömning och prognostisering av nämndsåtaganden, att grundskolans behörighet till gymnasiet ökar med 1,5 procentenheter jämfört med föregående år.

Moment med bäring på uppföljning och analys av elevers *trygghet* och *studiero* omfattar redovisning av kränkingsärenden i augusti och november 2020 och 2021 samt skolnärvaro i augusti och november 2020 och 2021. Motsvarande redovisning av kränkingsärenden och/eller skolnärvaro gjordes inte under våren 2021. Av genomgången framgår att trygghet och studiero på Trojenborgsskolan redovisades 2020-12-14 samt att nämnden informerades om enkäten Om mig 2021-04-14. Av protokoll från 2021-09-13 framgår, i samband med bedömning och prognostisering av nämndsåtaganden, att skolfrånvaron har ökat, vilket anges orsakas av coronapandemin.

Avseende moment med bäring på uppföljning och analys av grundskoleenheternas *förutsättningar* framgår att rapportering gjordes i september 2020 (sjukstatistik) och i februari 2021 (resultat av medarbetarenkät). På sammanträdet 2021-08-23 fick nämnden en delrapportering av genomlysning av de tre särskilda undervisningsgrupper som finns i grundskolan. Av protokollet framgår att de nuvarande SU-grupperna inte fungerar på samma sätt bland annat utifrån beslutsgång, personalsammansättning, antal elever per grupp med mera.

Vid genomgång av protokoll från nämndens sammanträden framgår därtill att verksamhetsberättelse 2020 redovisades i mars 2021, att resultatdialoger i grundskolan togs upp på sammanträdet 2020-09-24 samt att resultatdag togs upp på sammanträdet 2021-10-19. Avseende resultatdagen framgår av protokollet att varje skolform redovisade ett urval av sina resultat och det systematiska kvalitetsarbetet på resultatdagen samt att rektorer och politiker därefter diskuterade verksamheten, framtida utvecklingsområden samt vad nämnden och verksamheterna kan göra tillsammans för att förbättra resultaten. Avslutningsvis framgår av nämndens protokoll att utveckling av systematiskt kvalitetsarbete, Samverkan för bästa skola, Skolinspektionens kvalitetsgranskning samt årskursanpassad stadiindelning har varit uppe på nämndens sammanträden. Dessa punkter beskrivs närmare under revisionsfråga 5 *Åtgärder*.

Granskningen har tagit del av dokumentet *Årsplanering UTB nämnd* (odaterat). Dokumentet har enligt uppgift tagits fram under senvåren 2021 och är vid tiden för granskningen inte beslutat av nämnden. Vid intervjuer anges att dokumentet kommer ligga till grund för de rapporteringar som ska ske till nämnden samt att dokumentet håller på att ses över för att säkerställa att det samspekar med strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet. Dokumentet anger följande:

- *Kunskapsresultat*: Betygsstatistik för höstterminen respektive vårterminen ska rapporteras för nämnden i februari respektive september.
- Elevers *trygghet* och *studiero* inklusive *kränkingsärenden* ska rapporteras för nämnden i januari, april, augusti och oktober (kvartalsrapporter).
- *Skolnärvaro/frånvaro* rapporteras i maj, augusti och november.
- Grundskoleenheternas *förutsättningar*: Sjukstatistik rörande personal ska rapporteras i september och resultatet av medarbetarenkät ska redovisas i december.

Utöver detta framgår att följande redovisning till nämnden ska ske:

- Februari: Uppföljning verksamhetsplan samt internkontroll föregående år
- Mars: Verksamhetsberättelse
- Maj: Internkontrollrapport till KS samt uppföljning av verksamhetsplan
- Augusti: Nämndens åtagande för kommande år samt internkontroll halvårsrapport
- September: Delårsbokslut samt uppföljning av verksamhetsplan
- December: Verksamhetsplan kommande år

Bedömning

Revisionsfråga 2: Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?

Nej.

Enligt strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet ska en kvalitetsrapport tas fram på varje skolenhet och för rapporten finns en nyligen framtagen mall. Eftersom mallen inte på ett tydligt sätt anger att enheternas förutsättningar ska följas upp och analyseras bedömer vi att mallen inte är effektiv eller ändamålsenlig för att ge en samlad bild av utbildningens kvalitet i grundskolan. Vi ser positivt på att det finns dokument på enhetsnivå som har upprättats i samband med läsårets (2020/2021) slut och att samtliga rapporter innehåller viss uppföljning och analys av kunskapsresultat och trygghet. Vi har förståelse för att mallen är ny och att det är en bidragande orsak till att mallen inte följs. Oaktat mallen kan vi konstatera att studiero inte redovisas eller analyseras på ett tydligt sätt i samtliga enhetsrapporter. Även när det gäller enheternas förutsättningar är vår bedömning att dokumentationen inte ger en samlad bild. Ett exempel på det är att statistik och/eller analys av enheternas förutsättningar i termer av tillgång till behörig personal saknas i samtliga rapporter. Avslutningsvis noterar vi att vissa dokument som vi har fått del av har upprättats med anledning av granskningen.

Bedömning

Revisionsfråga 3: Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?

Delvis.

Inkommen dokumentation på huvudmannanivå innehåller i viss omfattning uppföljning och analys av resultat och förutsättningar i grundskolan, men vår bedömning är att dessa dokument inte ger nämnden en samlad och jämförbar bild av utbildningens kvalitet i kommunens grundskolor.

Bedömning

Revisionsfråga 4: Följer utbildningsnämnden upp utbildningen systematiskt och kontinuerligt?

Delvis.

Vi noterar att det pågår ett utvecklingsarbete avseende det systematiska kvalitetsarbetet, vilket framgår av såväl protokoll som vid intervjuer. Vi ser positivt på att det finns ett nyligen upprättat dokument som ger en struktur för systematiskt och kontinuerligt uppföljning av utbildningen i grundskolan. Vi ser även positivt på att

resultatdialoger genomförs som ett forum för dialog med skolenheterna om utvecklingsområden.

Vid genomgång av protokoll framgår att kunskapsresultat, elevers trygghet, studiero och skolnärvaro har redovisats för nämnden i viss omfattning. En tydlig och strukturerad uppföljning och analys av enheternas förutsättningar har dock inte redovisats för nämnden.

Åtgärder vid identifierade brister

Revisionsfråga 5: Vidtar utbildningsnämnden åtgärder vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?

Enligt revisionskriterierna ska nämnden genom det systematiska kvalitetsarbetet identifiera utvecklingsområden inom grundskolan. Utifrån dessa utvecklingsområden ska nämnden fatta beslut om insatser/åtgärder.

Nedanstående iakttagelser fokuserar på åtgärder som har vidtagits eller planeras att vidtas med utgångspunkt i brister som identifierades under och/eller i slutet av läsåret 2020/2021.

Iakttagelser

Identifierade brister avseende grundskolan

Av nationell statistik framgår att elevers kunskapsresultat varierar mellan skolenheterna i årskurs 6 (skillnad 18,9 procent) och årskurs 9 (skillnad 26,6 procent). Det framgår därtill att det finns skillnader i elevers upplevda trygghet, studiero och i arbetet att förhindra kränkningar mellan skolenheterna samt mellan gruppen flickor respektive pojkar. Även tillgången till lärare med pedagogisk högskoleexamen varierar; variationen mellan skolenheterna är som störst 23 procentenheter.

Av inkommen dokumentation framgår att nämnden i det systematiska kvalitetsarbetet har identifierat brister såsom skillnader mellan enheterna vad gäller elevers kunskapsresultaten.

Vidtagna åtgärder

Av granskningen framkommer att nämnden har vidtagit följande åtgärder:

- Nämndens åtaganden för år 2021 respektive 2022
- Medverkan i Samverkan för bästa skola 2018-2022
- Utveckling av systematiskt kvalitetsarbete
- Åtgärder som svar på Skolinspektionens kvalitetsgranskning
- Utveckling av rapportering avseende kränkningar
- Stadieanpassad årskursfördelning

Nämndens åtaganden för år 2021 respektive 2022

Nämnden fastställer årligen åtaganden, mått och åtgärder för kommande kalenderår. Åtaganden utgår från de av Kommunfullmäktige antagna kommunmålen och ger nämndens verksamhet en inriktning och prioritering av mål att arbeta mot. Genom att sätta åtaganden har nämnden gett förvaltningen ett tydligt uppdrag att arbeta med att

förbättra resultaten. Mått är avstämningspunkter som syftar till att visa om verksamheten har uppfyllt åtagandet eller inte.

2020-09-14 §92 beslutade utbildningsnämnden om följande åtaganden för år 2021 avseende grundskolan:

- Vi möjliggör för alla att genomföra en utbildning på gymnasienivå.
- Samverkan för att främja upptäckt och åtgärdande av riskbeteende och riskfaktorer
- Öka skolnärvaron i grundskola (och gymnasieskolan)
- Alla nämndens verksamheter har en ekonomi i balans.

Vid intervjuer beskrivs att 2021 års åtaganden har lett till att verksamhetschef för grundskola har omvärderat de rutiner och arbetssätt som tidigare använts i syfte att utveckla kvalitetsarbetet för rektorer och därmed skolorna och undervisningen.

2021-10-19 § 123 beslutade utbildningsnämnden om följande åtaganden, mått och åtgärder för år 2022 avseende grundskolan:

- Vi möjliggör för alla att genomföra en utbildning på gymnasienivå.
- Främja barn och ungas skolnärvaro genom att skapa en miljö där alla kan och vill vara
- Alla nämndens verksamheter har en ekonomi i balans.

Medverkan i Samverkan för bästa skola

Mjölby kommun medverkar i projektet Samverkan för bästa skola år 2018-2021.

Insatserna syftar till att höja kunskapsresultaten och öka likvärdigheten, bland annat genom att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, analysarbetet och öka elevers måluppfyllelse.

Utveckling av systematiskt kvalitetsarbete

Vid sammanträdet 2020-09-14 § 95 beslutade nämnden att uppdra till förvaltningen att presentera ett förslag på ett verksamhetsövergripande systematiskt kvalitetsarbete. Nämnden får information 2021-05-17 § 54 att ett arbete med att se över det systematiska kvalitetsarbetet med riktningar och mål pågår. Vid sammanträdet i juni 2021-06-22 § 77 får nämnden muntlig redovisning av utkastet avseende plan för kvalitetsarbete för utbildningsnämndens verksamhetsområden. Därtill framgår att verksamhetschef för grundskola har sett över skolornas kvalitetsarbete och de rutiner som funnits för uppföljning. Arbetet har SIQ:s managementmodell som grund. Under hösten 2021 går tre rektorer samt verksamhetschef grundskola "examinatorsutbildning med utvärderingsuppdrag" som en del i att kompetensutveckla organisationen inom systematiskt kvalitetsarbete.

Åtgärder som svar på Skolinspektionens kvalitetsgranskning

Under våren 2020 genomförde Skolinspektionen en kvalitetsgranskning av grundskolan och gymnasieskolan i Mjölby kommun. Som framgår tidigare i rapporten identifierades huvudmannens analys av studieresultat och trygghet samt huvudmannens kompensatoriska arbete som utvecklingsområden i grundskolan.

Vid sammanträdet 2021-04-19 presenterades förslag på förbättringsåtgärder. Dessa förslag framgår av Skolinspektionens uppföljande beslut (daterat 2021-06-17).

Förslagen omfattade bland annat:

- att etablera en struktur för resultatdialoger
- att ta fram en kommungemensam trygghetsenkät
- kompetensutveckling kring analys av studie- och trygghetsresultat
- att följa upp studieresultat för olika elevgrupper med särskilda stödbehov

Av beslutet framgår att det närvarofrämjande arbetet som påbörjats inte har kunnat utvärderas på grund av att den pågående pandemin har bidragit till att många elever har varit hemma mer än normalt. Därtill framgår att huvudmannen beskriver att komplexiteten i hur olika faktorer samverkar gör det svårt att fastslå vilken inverkan olika insatser har, men att det finns en ambition att fördjupa analyserna av detta.

Skolinspektionens samlade bedömning är att huvudmannen behöver fortsätta utvecklingsarbetet med att använda kunskapen om skolenheternas förutsättningar och utbildningens genomförande för att kunna analysera vad som påverkar och orsakar studie- och trygghetsresultaten i grundskolan. Vidare framgår att Skolinspektionen bedömer att huvudmannen behöver fortsätta att utveckla arbetet med att följa upp och utvärdera på vilket sätt resursfördelningen och andra kompensatoriska åtgärder stödjer elever med sämre förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av beslutet (2021-06-17) framgår att ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten samt att myndigheten förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete.

Utveckling av rapportering avseende kränkningar

Som framgår av *Årsplanering UTB nämnd* (odaterad) samt av genomgången av protokoll görs regelbunden rapportering till nämnden avseende elevers trygghet och kränkningar. I samband med utbildningsnämndens godkännande av internkontrollen för 2020 beslutades att en rapport skulle delges nämnden under 2021 gällande arbetet med att förebygga och hantera kränkande behandling, hur systemet Prorenata bidrar till arbetet, samt på vilket sätt närvarofrämjande insatser och närvarostatistik används. Uppdraget återspeglaras i internkontrollplanen i 2021 under kränkningar av elev.

Stadieanpassad årskursfördelning

Utbildningsnämnden gav i december 2019 utbildningsförvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för en stadieanpassning av årskursfördelningen mellan kommunens grundskolor i syfte att öka elevernas måluppfyllelse. Även om beslut fattades före tiden för granskningen, beskrivs vid intervjuer att huvuddelen av utredningen har genomförts vid den period som granskningen omfattar. Detta bekräftas vid genomgång av protokoll där det framgår att uppdraget har redovisats vid närapå samtliga sammanträden under hösten 2020 fram till tiden för granskningen.

2021-05-17 § 55 beslutade Utbildningsnämnden att uppdra åt utbildningsförvaltningen att enbart utreda vad som kan göras för att påverka måluppfyllelsen inom befintlig

organisation och med befintliga lokaler i Skänningeområdet. Skälet till detta framgår av protokoll från sammanträde 2021-06-22 § 78 i vilket det anges att de ekonomiska förutsättningarna för lokalmässiga anpassningar saknas och att det behövs en samordning med förskolans lokalbehov. Vid intervjuer framgår att syftet med avgränsningen uppfattas som något otydligt.

Vid samma sammanträde (2021-06-22) beslutade nämnden bland annat om att inriktningen för stadieanpassad årskursfördelning ska vid varje framtida översyn av skolorganisation vara att eftersträva sammanhållna stadier. Nämnden beslutade även att målet med sammanhållna stadier kvarstår och nämnden uppdrar åt utbildningsförvaltningen att planera för detta i samband med planeringen för förskolans utbyggnad i Skänninge.

Åtgärder beslutade av förvaltningen

Utöver ovan beskrivna åtgärder, lyfts vid intervjuer att förvaltningen har identifierat att grundskolan behöver förbättrade förutsättningar för att kunna erbjuda en tillgänglig lärmiljö och ett behov av insatser kopplade till digitalisering har identifierats. Med anledning av detta har ett förslag skrivits fram om att utrusta elever i årskurs F-3 med digitala enheter. Därutöver beskrivs att verksamhetschef har inlett ett arbetssätt i rektorsgruppen där grundskolans rektorer delar, diskuterar och utvärderar resultat och trygghet på rektorskonferenser som sker varje vecka.

Bedömning

Vidtar utbildningsnämnden åtgärder vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?

Delvis

I det systematiska kvalitetsarbetet har nämnden identifierat brister vad gäller elevers kunskapsresultat och arbetet med att göra analyser av verksamheten. Av de åtgärder som har vi har tagit del av finns det flera som har bäring på dessa brister. Nämnden har därtill vidtagit åtgärder som handlar om rapportering av kränkningar, vilket vi ser som positivt då nationell statistik indikerar att det finns skillnader mellan skolenheternas arbete med att förhindra kränkningar. Nationell statistik indikerar därtill att det finns skillnader i elevernas upplevda trygghet och studiero samt skillnader mellan enheternas personella förutsättningar. För dessa brister har nämnden inte vidtagit några åtgärder, vilket kan bero på att dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet inte ger en samlad bild av detta och att dessa brister därmed inte har identifierats.

Planering av utbildningen

Revisionsfråga 1: Har utbildningsnämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?

Enligt revisionskriterierna ska planeringen utgå från en analys av måluppfyllelse och utvecklingsområden. Därtill ska nämnden se till att verksamheten genomförs utifrån den gjorda planeringen. Enligt revisionskriterierna ska nämnden ange i planeringen vad

insatserna förväntas leda till och vilka förutsättningar som krävs för att utbildningen/insatserna ska kunna genomföras.

Nedanstående iakttagelser fokuserar på planering av utbildningen läsåret 2021/2022.

lakttagelser

Struktur för systematiskt kvalitetsarbete: Planering

Av Årsplanering UTB nämnd (odaterad) och dokumentet *Systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå* (odaterad) framgår att planeringen på huvudmannanivå dokumenteras i en verksamhetsplan för varje kalenderår. Det beskrivs vid intervjuer att nämndens verksamhetsplan konkretiserar enheternas analyser genom valet av gemensamma övergripande åtaganden. Valet av fokusområden på övergripande nivå anges utgå från bland annat resultatdialoger. Ledningens strävan beskrivs vara att arbeta i ett längre perspektiv kring båda utvecklingsområdena. Detta innebär i praktiken att prioriterade fokusområden samt åtagande som identifierats inte förändras varje läsår utan att det istället är valda strategier och aktiviteter inom området som utvecklas. Den förändrade strukturen för kvalitetsarbete beskrivs i intervjuer innebära en möjlighet för verksamhetsplanen att få större genomslagskraft i verksamheten; de politiska målen och åtaganden i nämndens verksamhetsplan ska kunna kopplas samman än tydligare med det statliga uppdraget och på så sätt tydliggöra arbetet för rektorerna.

På enhetsnivå ska en lokal verksamhetsplan tas fram för varje läsår. På varje skolenhet ska det därutöver upprättas en likabehandlingsplan där det övergripande arbetet mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering, samt hur varje skola jobbar för att skapa en trygg miljö för alla barn och elever ska framgå. Inför varje läsår ska skolorna ta fram likabehandlingsplaner. Vid några intervjuer framgår att ett utvecklingsarbete har gjorts med likabehandlingsplanerna och att det inför nästkommande läsår (2022/2023) är bestämt att likabehandlingsplanerna ska tas fram senast i augusti.

Dokumenterad planering läsåret 2021/2022

Vi har efterfrågat dokumentation som innehåller planering av utbildningen i grundskolan för läsåret 2021/2022.

Som nämns tidigare har vi tagit del av kvalitetsdokument/rapporter från fem skolenheter. Två av fem dokument innehåller i viss omfattning planering för läsåret 2021/2022 under rubriken *Tankar framåt/Inför nästa läsår*.

För den lokala verksamhetsplanen (på enhetsnivå) finns en framtagen mall (odaterad). Mallen anger att mål, mått (nuläge respektive målvärde) samt åtgärder ska formuleras för fokusområde Resultat (kunskaper) respektive fokusområde Trygghet (Normer och värden).

Vid sakgranskning inkom lokala verksamhetsplaner från fem skolenheter. Fyra av fem av de lokala verksamhetsplaner följer samma mall/struktur. Dessa (fyra) planer innehåller ett identifierat nuläge med ett tillhörande mål och åtgärder/insatser för att nå

målet. Det framgår dock inte på ett tydligt sätt vilka förutsättningar som krävs för att insatserna ska kunna genomföras.

Avseende planering på huvudmannanivå har granskningen tagit del av *Verksamhetsplan 2021 (2021-01-14)* samt *Verksamhetsplan- pågående processer - grundskolan för 2021-2023 (odaterad)*.

Verksamhetsplan 2021 inkom vid sakgranskning. För varje nämndsåtagande finns en lista med tillhörande aktiviteter ("vad ska vi göra?") och mått ("hur väl har vi lyckats?"). Det framgår inte av planen vilka förutsättningar som krävs för att aktiviteterna ska kunna genomföras.

Verksamhetsplan- pågående processer - grundskolan för 2021-2023 är ett arbetsmaterial som används av förvaltningen och är inte beslutat av nämnden. I dokumentet anges att verksamhetsplanen bygger på analys av följande underlag:

- Betygsresultat 2000-2020
- Resultatdialoger hösten och våren 2020-2021
- Medarbetarsamtal med rektor
- Analys och diskussionsunderlag från rektorskonferenser
- Sammanfattning av kvalitetsarbetet i förvaltningen de senaste 10 åren

Verksamhetsplanen är indelad i sex fokusområden:

- Styrkedja med tydlig organisation och ansvarsfördelning
- Rektors förutsättningar mot ökad måluppfyllelse
- Systematiskt kvalitetsarbete med "en röd tråd" mellan alla nivåer
- Utveckling av undervisningen
- Samarbete för stabilitet och utveckling
- Elevhälsoprocessen - stöd till elever sätts in och följs upp

Varje fokusområde omfattar ett antal delområden. För varje delområde framgår önskat resultat samt åtgärder. Exempel på åtgärder är uppföljning och utvärdering av arbetet med NTA (naturvetenskap, matematik och teknik) och systematiskt arbete med trygghet, studiero, kränkningar och närvaro i rektorsgruppen. Det är ett stort antal åtgärder och åtgärderna är därtill generellt formulerade. Det framgår att verksamhetschefen är ansvarig för att majoriteten av åtgärderna ska genomföras. Det framgår inte när respektive åtgärd ska genomföras.

Rapportering till nämnd

Vid genomgång av protokoll från nämndens sammanträden för perioden augusti 2020 till och med oktober 2021 framgår att nämnden har fattat följande beslut med bäring på planering av utbildningen i grundskolan:

- 2020-09-14 §92 - Nämnden beslutar om åtaganden och mått för år 2021.
- 2021-08-25 § 81 - Nämnden beslutar om åtaganden för år 2022.

- 2021-09-13 § 92 - Nämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma med bland annat mått till nästa sammanträde.
- 2021-10-13, § 111 - Nämnden beslutar om mål och mått för år 2022.

Bedömning

Har utbildningsnämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?

Delvis

Vi noterar att de lokala verksamhetsplanerna samt *Verksamhetsplan 2021* inkom först vid sakgranskning. Inkommen dokumentation indikerar att planeringen på huvudmannanivå har utgått från en analys av måluppfyllelse och utvecklingsområden. Åtgärderna adresserar kunskapsresultat, trygghet och studiero, kränkningar samt skolnärvaro. Av dokumentationen framgår ett önskat resultat, det vill säga vad insatserna förväntas leda till, samt åtgärder. Det framgår dock inte vilka förutsättningar som krävs för att utbildningen/insatserna ska kunna genomföras. Antalet åtgärder är omfattande och generellt formulerade vilket riskerar att försvåra uppföljningen av åtgärderna. Avslutningsvis konstaterar vi att åtgärder som adresserar tillgången till behöriga lärare saknas, vilket är en brist utifrån vad nationell statistik indikerar.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Mjölbys kommun genomfört en granskning av styrning och utveckling av utbildningen. Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan och att detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att utbildningsnämnden **inte helt** säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete samt att detta **inte helt** sker med tillräcklig intern kontroll.

Rekommendation

Efter genomförd granskning rekommenderar vi utbildningsnämnden:

- Att säkerställa att den dokumenterade uppföljning och analys som upprättas på enhetsnivå och på huvudmannanivå ger nämnden en samlad och jämförbar bild av enheternas resultat och förutsättningar, till exempel tillgång till behöriga lärare. Detta ger nämnden bättre förutsättningar att identifiera eventuella brister i verksamheten, vilket är nödvändigt för att aktivt kunna vidta adekvata åtgärder.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning
1. Har utbildningsnämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?	Delvis Flera dokument inkom först vid sakgranskning. Inkommen dokumentation indikerar att planeringen på huvudmannanivå har utgått från en analys av måluppfyllelse och utvecklingsområden. Åtgärderna adresserar kunskapsresultat, trygghet och studiero, kränkningar samt skolnärvaro. Antalet åtgärder är omfattande och generellt formulerade vilket riskerar att försvåra uppföljningen av åtgärderna. Åtgärder som adresserar tillgången till behöriga lärare saknas, vilket är en brist utifrån vad nationell statistik indikerar.

2. Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?

Nej

Enligt strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet ska en kvalitetsrapport tas fram på varje skolenhet och för rapporten finns en nyligen framtagna mall. Eftersom mallen inte på ett tydligt sätt anger att enheternas förutsättningar ska följas upp och analyseras bedömer vi att mallen inte är effektiv eller ändamålsenlig för att ge en samlad bild av utbildningens kvalitet i grundskolan.

3. Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?

Delvis

Inkommen dokumentation på huvudmannanivå innehåller i viss omfattning uppföljning och analys av resultat och förutsättningar i grundskolan, men vår bedömning är att dessa dokument inte ger nämnden en samlad och jämförbar bild av utbildningens kvalitet i kommunens grundskolor.

4. Följer utbildningsnämnden upp utbildningen systematiskt och kontinuerligt?

Delvis

Vi ser positivt på att det finns ett nyligen upprättat dokument som ger en struktur för systematisk och kontinuerlig uppföljning av utbildningen i grundskolan. Vid genomgång av protokoll framgår att kunskapsresultat, elevers trygghet, studiero och skolnärvaro har redovisats för nämnden i viss omfattning. En tydlig och strukturerad uppföljning och analys av enheternas förutsättningar har dock inte redovisats för nämnden.

5. Vidtar utbildningsnämnden åtgärder vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?

Delvis

Nämnden har vidtagit åtgärder som handlar om rapportering av kränkningar, vilket vi ser som positivt då det nationell statistik indikerar att det finns skillnader mellan skol- enheternas arbete med att förhindra kränkningar. Nationell statistik indikerar därtill att det finns skillnader i elevernas upplevda trygghet och studiero samt skillnader mellan enheternas personella förutsättningar. För dessa brister har nämnden inte vidtagit några åtgärder.

Bilaga 1. Nationell statistik

Bilagan innehåller nationell statistik avseende elevers kunskapsresultat, trygghet, studiero, förhindra kränkningar samt lärarbehörighet.

Tabell 1. Kunskapsresultat åk 6 läsåret 2020/21. Källa: Skolverket.

Organisation	Antal elever	Andel (%) som uppnått kunskapskraven (A-E) i alla ämnen
Mjölby, kommunal huvudman	347	66,9
Blåklintskolan	55	..
Klämmetorpsskolan LM	26	~100
Lagmansskolan Alfa MH	106	68,9
Trojenborgsskolan MH	70	61,4
Veta skola LM	29	79,3
Vifolkaskolan F-6 LM	61	80,3

Tabell 2. Kunskapsresultat åk 9 läsåret 2020/21. Källa: Skolverket.

	Samtliga elever		Flickor		Pojkar	
	Antal elever	Andel (%) som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	Antal elever	Andel (%) som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	Antal elever	Andel (%) som uppnått kunskapskraven i alla ämnen
Mjölby kommun, kommunal huvudman	321	68,8	165	72,1	156	65,4
Blåklintskolan	55	61,8	28	69,7	27	63
Lagmansskolan Beta	97	71,1	49	75,5	48	66,7

MH						
Trojenborgsskolan MH	59	52,5	36	58,3	23	43,5
Vifolkaskolan F-6 LM	110	79,1	52	84,6	58	74,1

Tabell 3. Skolinspektionens Skolenkät. Studiero åk 5. Våren 2021.

	Totalt	Flickor	Pojkar
Bjällbotullskolan	5,3	5,5	4,7
Blåklintskolan	5,2	5,0	5,3
Veta skola	6,0	5,8	6,1
Västra Harg skola LM	6,5	-	-
Samtliga medverkande skolenheter i Mjölby kommun	5,4	5,1	5,8

Tabell 4. Skolinspektionens Skolenkät². Studiero åk 9. Våren 2021.

	Totalt	Flickor	Pojkar
Lagmansskolan 4-9	5,7	6,0	5,4
Vifolkaskolan 7-9	5,3	4,8	5,8
Samtliga medverkande skolenheter i Mjölby kommun	5,8	5,8	5,8

Tabell 5. Skolinspektionens Skolenkät. Trygghet åk 5. Våren 2021.

	Totalt	Flickor	Pojkar
Bjällbotullskolan	8,7	8,6	8,9
Blåklintskolan	7,9	8,1	7,7
Veta skola	9,1	9,9	8,6
Västra Harg skola LM	8,8	-	-

² Indexet beräknas utifrån en tiogradig skala och ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

Samtliga medverkande skolenheter i Mjölby kommun	8,1	7,9	8,5
--	-----	-----	-----

Tabell 6. Skolinspektionens Skolenkät. Trygghet åk 9. Våren 2021.

	Totalt	Flickor	Pojkar
Lagmansskolan 4-9	7,4	7,0	7,9
Vifolkaskolan 7-9	7,9	7,0	8,5
Samtliga medverkande skolenheter i Mjölby kommun	7,9	7,5	8,3

Tabell 7. Skolinspektionens Skolenkät. Förhindra kränkningar åk 5. Våren 2021.

	Totalt	Flickor	Pojkar
Bjällbotullskolan	7,9	7,7	8,3
Blåklintskolan	8,0	8,1	7,9
Veta skola	8,3	8,7	8,1
Västra Harg skola LM	7,8	-	-
Samtliga medverkande skolenheter i Mjölby kommun	8,0	7,9	8,1

Tabell 8. Skolinspektionens Skolenkät. Förhindra kränkningar åk 9. Våren 2021.

	Totalt	Flickor	Pojkar
Lagmansskolan 4-9	5,5	6,0	5,1
Vifolkaskolan 7-9	6,6	6,5	6,6
Samtliga medverkande skolenheter i Mjölby kommun	6,3	6,5	6,2

Tabell 9. Statistik avseende lärarbehörighet läsåret 2020/21. Källa: Skolverket.

	Rektor	Lärare	Lärare m. pedagogisk exam. (%)	Lärare m. specialpedagogisk exam. (%)	Elever per lärare	Studie- och yrkesvägledare (SYV)
Organisation huvudman	Helt.tj.	Helt.tj.	Helt.tj.	Helt.tj.	Helt.tj.	Helt.tj.
Mjölby, kommunal huvudman	12,5	278,1	89,6	5,7	10,7	3,7
Bjälbotullskolan LM	1,0	12,1	97,1	.	11,4	.
Blåklintskolan	1,0	30,9	77,0	6,5	10,6	0,8
Blåklintskolan F-3	1,0	13,0	96,9	.	12,3	.
Egebyskolan L	0,5	12,8	100,0	.	9,2	.
Klämmestorpsskolan LM	1,0	15,4	100,0	.	11,7	.
Lagmansskolan Alfa MH	0,7	25,3	86,3	5,9	12,9	0,2
Lagmansskolan Beta MH	1,0	27,3	83,0	10,6	11,9	0,7
Lindbladsskolan LM	1,0	10,8	100,0	9,3	11,1	.
Normlösa skola	0,3	3,3	97,9	15,2	12,2	.
Trojenborgsskolan MH	.	25,0	84,4	.	10,2	1,0
Vasaskolan L	1,0	15,8	100,0	6,3	13,4	.
Veta skola LM	1,0	13,4	98,5	.	12,4	.

Vifolkaskolan 7-9	1,0	29,2	90,8	.	10,4	1,0
Vifolkaskolan F-6 LM	1,0	15,8	99,7	12,0	13,4	.
Väderstad skola LM	0,8	8,1	96,3	3,7	9,1	.
Västra Hargs skola LM	0,3	4,1	98,3	12,1	7,3	.

Bilaga 2. Inkommet underlag

Följande dokument har inkommit till granskningen:

- Budget 2021, fördelning mellan verksamheterna
- Budgetramar översikt
- Delredovisning av Samverkan för Bästa Skola
- Fastställande av budget 2021
- Grundskolans resultat och utmaningar
- Internkontroll delårsuppföljning 2021
- Mall för kvalitetsrapport grundskolan
- Mall för lokal verksamhetsplan
- Resultatdialoger hösten 2020
- Sammanställning resultat årskurs 9
- Systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå
- Tjänsteskrivelse Mål och budget 2022-2023
- Tjänsteskrivelse Sammanfattning av arbetsdagen- Resultatdialogmöte
- Upplägg kvalitetsdialoger grundskolan
- Verksamhetsplan grundskolan 2021-2023
- Verksamhetsplan- processer grundskolan för 2021-2023
- Nämndens åtagande till kommunmålet 2022-2024
- Utbildningsnämndens mått i Mål och Budget 2022
- Årsplanering nämnd
- Åtgärdsplanering Samverkan för Bästa Skola

2021-12-14

Carin Hultgren

Jenny Nordqvist

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Mjölby kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2021-09-07. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.